Adviescollege toetsing regeldruk

Aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/RS/ls/ATR3715/2025-U013

Uw referentie

Datum
23 januari 2025

Onderwerp
Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA, vierde tranche)

Geachte mevrouw Keijzer,

Op 18 december 2024 is de voorgenomen wijziging van de *Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed* (DUMAVA) voor toetsing aangeboden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Het voorstel vormt de vierde tranche bij deze subsidieregeling. Voor 2025 komt voor deze regeling circa 345 miljoen euro beschikbaar. Naar verwachting zullen circa 2.000 aanvragen worden ingediend door eigenaren/beheerders van maatschappelijk vastgoed (waaronder onderwijs, zorg en cultuurinstellingen). De regeling is het vervolg op de eerdere openstelling van de subsidieregeling in 2022, 2023 en 2024.

Inhoudelijk bevat de regeling enkele wijzigingen ten opzichte van de eerdere subsidierondes. Zo maakt het voorstel het mogelijk dat voortaan ook amateursportorganisaties gebruik kunnen maken van de subsidieregeling. Het maximumbedrag van gesubsidieerde projectkosten voor integrale verduurzaming wordt aangepast. Daarnaast maakt de regeling het mogelijk dat de aanvrager DUMAVA-subsidie kan combineren met een andere subsidie (van decentrale overheden) voor dezelfde maatregel. Ook regelt het voorstel dat de eisen voor verduurzamingsmaatregelen bij monumenten worden verlicht. Tot slot formaliseert het voorstel een uitzondering die in de praktijk al werd toegepast. Het gaat hierbij om de situatie dat bepaalde ondernemingen onder specifieke voorwaarden ook aanspraak kunnen maken op DUMAVA-subsidie.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

1. *Nut en noodzaak*

De subsidieregeling voorziet in financiële ondersteuning aan maatschappelijke vastgoedeigenaren om gebouwen te verduurzamen. Het voorstel voor de vierde subsidieronde wijzigt het doel van deze subsidieregeling niet. Uit de vele aanvragen in de eerdere subsidierondes is gebleken dat er veel belangstelling is voor deze financiële ondersteuning. Middels de DUMAVA wordt een bijdrage geleverd aan de klimaatdoelstelling van minimaal 55% CO_2-reductie in 2030 en energie-neutrale gebouwen in 2050. De vierde tranche bij de subsidieregeling DUMAVA bevat een aantal inhoudelijke wijzigingen. Deze wijzigingen zijn gebaseerd op de ervaringen met de eerste drie subsidierondes. De mogelijkheid voor amateursportorganisaties om ook subsidie aan te vragen (op grond van DUMAVA) volgt op de aangekondigde bezuiniging op de subsidieregeling Bouw en onderhoud en sportaccommodaties (BOSA) van het ministerie van VWS.

Het college constateert dat het voorstel nut en noodzaak van de subsidie en de wijzigingen onderbouwt. Het college ziet geen aanleiding voor adviespunten hierbij.

2. *Minder belastende alternatieven*

In eerdere subsidierondes zijn aanpassingen gerealiseerd die onnodige lasten voorkomen voor aanvragers. Een belangrijk punt daarbij is voldoende subsidie om aanvragen te kunnen honoreren. Voldoende subsidiebudget voorkomt snelle overtekening (zoals in subsidieronde 1 en 2 van DUMAVA) en daarmee onnodige regeldruk als gevolg van aanvragen die vanwege een te beperkt budget worden uitgeloot. De inschatting bij de vierde subsidieronde is dat er circa 2.000 aanvragen zullen zijn en dat deze in beginsel gehonoreerd kunnen worden.

In 2024 is door het kabinet besloten te bezuinigen op de subsidieregeling BOSA van het ministerie van VWS. Hierdoor kunnen amateursportorganisaties vanaf 2026 geen subsidie meer krijgen via deze regeling voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Gelet op de verduurzamingsopgave is besloten dat amateursportorganisaties vanaf 2025 daarom (ook) subsidie kunnen aanvragen op grond van DUMAVA. 2025 geldt daarbij als een overgangsjaar waarbij sportorganisaties kunnen kiezen voor subsidie via BOSA of via DUMAVA. Het college onderschrijft het belang van financiële tegemoetkoming voor (amateur)sportorganisaties om te verduurzamen. Tegen die achtergrond is het positief dat deze organisaties vanaf 2025 subsidie kunnen aanvragen op grond van de DUMAVA-regeling. Wel merkt het college op dat DUMAVA op onderdelen restrictiever en meer belastend is dan de BOSA en dat de subsidieregelingen worden uitgevoerd door verschillende uitvoeringsinstanties (RVO en DUS-i). Zo dient bij een subsidieaanvraag voor verduurzamingsmaatregelen bij DUMAVA verplicht een energieadvies te worden bijgevoegd. Bij een aanvraag op grond van BOSA geldt deze verplichting niet. Daarnaast geldt dat de subsidie bij BOSA vooraf én achteraf kan worden aangevraagd. Bij DUMAVA moet de subsidieaanvraag voorafgaand aan de te treffen maatregelen worden ingediend. Tussen BOSA en DUMAVA bestaan nog meer verschillen in de aanvraagprocedure en -voorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld dat op grond van BOSA meer dan één keer per jaar subsidie mag worden aangevraagd. Bij DUMAVA kan dit maar één keer per jaar. Maatregelen waarvoor subsidie wordt verkregen op grond van BOSA, moeten binnen 3 jaar zijn uitgevoerd, op grond van DUMAVA binnen 2 jaar.

Sportorganisaties die een subsidieaanvraag indienen, worden bij DUMAVA dus geconfronteerd met zwaardere eisen, ondanks dat de aard en inhoud van de aanvraag mogelijk gelijk is. Onduidelijk is of bij de vierde ronde van DUMAVA is verkend of een lichter (en flexibeler) regime (vergelijkbaar met dat van BOSA) zouden kunnen worden ingevoerd, hetgeen minder belastend is voor aanvragers.
Het college onderkent dat bij subsidieaanvragen met een grote omvang (bijvoorbeeld meer dan 250.000,- euro) gefundeerde onderbouwing en motivering van belang is. Met name voor aanvragen met een beperktere omvang (< 100.000,- euro) kan het lichtere aanvraagregime van BOSA mogelijk de werkbaarheid van de DUMAVA-regeling ten goede komen. De lagere administratieve lasten kunnen in dat geval ten goede komen aan alle aanvragers van DUMAVA-subsidie.

2.1 Het college adviseert de lichtere en flexibelere subsidievoorwaarden van de BOSA-subsidieregeling over te nemen in de DUMAVA-regeling om daarmee onnodige lasten en complexiteit voor aanvragers van DUMAVA-subsidie te voorkomen.

3. Werkbaarheid

De subsidieregeling bouwt verder op de ervaringen in de afgelopen drie jaar. Mede naar aanleiding daarvan regelt het voorstel een aantal inhoudelijke wijzigingen. Zoals de aanpassingen voor subsidie bij verduurzaming van monumenten. De oorspronkelijke verplichting voor monument-eigenaren om te verduurzamen naar de renovatiestandaard blijkt in de praktijk vaak niet haalbaar. Om deze reden is de vereiste verduurzamingsstap bijgesteld (naar minimaal 80% energiebesparing). Daarmee geeft het voorstel opvolging geeft aan ervaringen en knelpunten uit de eerdere subsidieronden. Dit draagt bij aan de werkbaarheid van de subsidieregeling.

Flexibeler regime voor DUMAVA

Voor sportorganisaties kunnen de hiervoor genoemde verschillen tussen de BOSA-regeling en de DUMAVA-regeling extra (ervaren) regeldruk opleveren. Zodoende heeft het naast elkaar bestaan van de twee regelingen in 2025, met veel verschillende voorwaarden, invloed op de werkbaarheid. Als de DUMAVA-aanvraag voor minder omvangrijke adviesaanvragen vormgegeven wordt op vergelijkbare wijze als de BOSA-aanvraag, komt dit ook de herkenbaarheid en werkbaarheid voor sportorganisaties ten goede. Bovendien kunnen ook organisaties in andere sectoren dan de sport hiervan profijt hebben. Het college onderstreept daarom het belang van het lichtere en flexibelere regime voor de DUMAVA-regeling zoals benoemd in adviespunt 2.1. Opvolging van dit punt is van belang om de werkbaarheid van de DUMAVA-regeling voor (sport)organisaties te waarborgen.

Evaluatie DUMAVA

De vierde ronde van de DUMAVA-regeling bevat enkele inhoudelijke wijzigingen op grond van de ervaringen in de afgelopen jaren. De toelichting bij het voorstel gaat niet in op eventuele wijzigingen in het aanvraagproces. In de evaluatie van de eerste subsidierondes bij DUMAVA zijn kritische kanttekeningen geplaatst bij onder andere de communicatie over de subsidieregeling en het feit dat de subsidie al binnen één dag was overtekend. In de derde subsidieronde zijn daarop wijzigingen doorgevoerd in de communicatie en de aanvraagprocedure. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om de mogelijkheid voor organisaties om al twee weken voorafgaand aan openstellingen van de subsidieregeling een aanvraag voor te bereiden. Dit komt de werkbaarheid ten goede. Uit de toelichting bij het voorstel voor de vierde subsidieronde volgt niet of deze ruimere voorbereidingsmogelijkheid ook bij de vierde subsidieronde wordt geboden.
De derde subsidieronde (uit 2024) is ook geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn nog niet verwerkt in de toelichting bij het onderhavig voorstel. Ook besteedt de toelichting geen aandacht

aan communicatie over de subsidie, zoals over de hiervoor genoemde verschillen tussen de BOSA en de DUMAVA. De website van onder andere DUS-i besteedt hier wel expliciet aandacht aan.[1] Gelet op de omvang van de subsidieregeling (345 miljoen euro) en het maatschappelijk belang ervan is het volgens het college belangrijk om in de toelichting aandacht te besteden aan de ervaringen met deze regeling in de afgelopen drie jaar en welke aandachtspunten zijn betrokken om de werkbaarheid van de regeling voor subsidieaanvragers te waarborgen.

3.1 Het college adviseert de evaluatie-uitkomsten van de derde subsidieronde te beschrijven en daarbij in te gaan op de ervaringen die zijn benut bij de inrichting van de vierde subsidieronde om de werkbaarheid te waarborgen.

Informatievoorziening aan sportorganisaties

Het voorstel geeft aan dat amateursportorganisaties voor het overgangsjaar 2025 kunnen kiezen via welke regeling subsidie wordt aangevraagd. Het college merkt op dat dit – gegeven de hiervoor genoemde aandachtspunten en verschillen tussen de regelingen - niet bijdraagt aan de kenbaarheid en werkbaarheid van de subsidievoorziening voor amateursportorganisaties. Deze organisaties moeten immers zelf een vergelijking maken van voorwaarden en mogelijkheden. Dit kan voor onnodige (ervaren) regeldruk zorgen bij deze organisaties. Ondersteuning vanuit de overheid om eenvoudig subsidie te kunnen aanvragen lijkt dan ook opportuun.
In ambtelijk overleg met uw ministerie is in reactie op dit aandachtspunt aangegeven dat er begin 2025 verschillende activiteiten plaatsvinden om (sport)organisaties te informeren over de subsidiemogelijkheden en in het bijzonder over de DUMAVA-regeling. Er zal zodoende uitgebreide communicatie plaatsvinden om (sport)organisaties gericht voor te lichten en waar mogelijk te ondersteunen. Het college geeft in overweging om dit ook in de toelichting bij de regeling duidelijk te maken.

4. Gevolgen regeldruk

Het voorstel bevat een beknopte kwalitatieve en kwantitatieve regeldrukanalyse. De totale administratieve lasten van deze regeling bedragen volgens de toelichting 300.000,- euro. Daarbij is uitgegaan van circa 2.000 aanvragen.

Het college ziet één tekortkoming in de becijferde regeldrukkosten. Het gaat hierbij om de kosten die de aanvrager moet maken voor het energieadvies. Dit energieadvies geldt als (verplichte) indieningsvereiste voor het doen van een subsidieaanvraag op grond van DUMAVA. De kosten van dit energieadvies kunnen variëren van enkele honderden tot enkele duizenden euro's. De helft van deze kosten is subsidiabel op grond van de subsidieregeling. Dit betekent dat de andere helft van de kosten voor rekening komt van de subsidieaanvrager. Deze kosten vormen verplichte nalevingskosten verbonden aan de subsidieaanvraag en kwalificeren daarmee als regeldruk. Het kan hierbij gaan om in totaal enkele miljoenen euro's aan regeldruk, waardoor de totale regeldruklasten van deze subsidieregeling substantieel hoger uitvallen dan de geanalyseerde 300.000,- euro. Het college acht daarom aanvulling van de regeldrukanalyse met voorgenoemd punt van belang voor een goed beeld van de regeldrukgevolgen. Dit draagt bij aan onderbouwde besluitvorming over de regeling. Aanvullend merkt het college op dat deze regeldrukkosten alleen aan de orde zijn als de huidige indieningsvereisten worden voortgezet (inclusief de energieadvies-verplichting). Als het lichtere en flexibelere regime van de BOSA-regeling wordt overgenomen in de DUMAVA-regeling (adviespunt 2.1) zullen de regeldrukkosten van het energie-advies niet aan de orde zijn en hoeven deze ook niet gekwantificeerd te worden.

[1] https://www.dus-i.nl/subsidies/stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties/bosa-en-dumava

4.1 Het college adviseert de regeldrukkosten van het verplicht energieadvies in beeld te brengen en deze analyse op te nemen in de regeldrukparagraaf bij het voorstel.

Het college heeft voor de beoordeling van de regeldrukanalyse aanvullende informatie ontvangen van uw ministerie. Daaruit blijkt hoe de becijfering van de 300.000,- euro is opgebouwd. Bijvoorbeeld welke tijdsinschatting is geraamd voor een subsidieaanvraag tot 25.000,- euro en voor een aanvraag 2.500,- euro. Voor de duidelijkheid van het voorstel acht het college het waardevol als deze informatie ook in de toelichting bij de regeling wordt opgenomen. Aanvullende informatie in de regeldrukparagraaf kan ook verduidelijken vanuit welke doelgroepen de aanvragen worden verwacht.

4.2 Het college adviseert de regeldrukanalyse uit te breiden met informatie over de doelgroepen die subsidie aanvragen en de benodigde tijd voor het doen van een aanvraag om daarmee de inschatte regeldruklasten beter herleidbaar te maken.

Dictum

Gelet op de toetsing is het eindoordeel van ATR bij de voorgenomen wijzigingen van de subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (vierde tranche):

Niet vaststellen, tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college geeft met dit dictum geen oordeel over nut en noodzaak van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Het dictum brengt tot uitdrukking dat voor onderbouwde besluitvorming over de (wijzigings)regeling de toelichting aanvulling behoeft. In het bijzonder gaat het daarbij om een nadere afweging van een minder belastend alternatief voor bepaalde subsidieaanvragers, een betere toelichting over de werkbaarheid van de regeling en het compleet maken van de regeldrukeffecten analyse.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Het verzoekt u om een eventueel gewijzigde versie van de regeling aan ATR toe te sturen, zodat het college kan bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris